

Aatsaat ataatsimoorutta nunarsuaq – aamma Kalaallit Nunaat – pitsaanerulersissinnaavagut

Piitsuunerujussuaq kaannerlu peerneqarlik, silap pissusiata allannguutai killilersorneqarlik, kikkut tamarmik ilinniarsinnaanerat qulakkeerneqarli, aamma immami pisuussutsit nungusaataangitsumik atorneqarlik. Taakku FN-ip 25. september 2015-imi New York-imi ataatsimeersuarnerani ”nunarsuarmi anguniagassatut” pimoorussat taaneqartut 17-iusut, naalagaaffinni naalakkersuisunilu aqutsisut aalajangiiffigisaannut assersuutit ilagiinnarpaat, aammalu nunarsuarmi nunat tamarmik suleqataanissamut pisussaaffilerneqarput. Nunarsuarmi anguniagassat 2030-imi inissisimaffissarput takutippaat, aammalu naalagaaffiit, namminersortut, innuttaasut inuiaqatigiinnilu inuinnaat suliniaqatigiiffiisa peqataaffigisaannik siviisuumik tiguartinnartumillu isumaqatiginninniutigineqareerlutik aalajangiiffigineqarput.

Nunarsuarmi anguniagassat Sustainable Development Goals, SDG-inik taaneqarput, aammalu nunani ineriartortitani suliniutissaannarnut tunnganatik sumiiffinnut tamanut tunngasuupput. Allatut oqaatigalugu Kalaallit Nunaanni anguniagassat ataasiakkaat anguneqarnissaat sulissutigissavarput. CSR Greenland-ip tungaaniit ”Uatsinnut” tunngatillugu oqarnitsinni Naalakkersuisut, kommunit, inuussutissarsiutinik ingerlataqartut, NGO-t innuttaasullu eqqarsaatigaavut.

SDG-t nutaat FN-imi 2000-imiit anguniagassat, 2015-imut anguniagassatut taaneqartut nangissutigiinnarpaat. Taamanikkut nunani tamalaani ineriartortitsinermi suleqatigiinnissaq siunnerfigineqarpoq, anguniagassallu tamakkerneqanngikkaluartut, ukiuni 15-imi qaangiuttuni siuariartoqangaatsiarpoq. Danskit nunanut allanut ministereqarfimmit, maannamut angusanik misissuisimasumit oqaatigineqartut malillugit,

- Inuit 1 milliardit piitsuujunnaarsimapput
- Niviersiaqqat aatsaat taama amerlatigisut atualersimapput
- Nunarsuarmi innuttaasut 90%-ii sinnerlugit imermik imigassamik pissarsisinnaalersimapput
- Meeqqat tallimat inorlugit ukiullit toqusartut affaannangorsimapput

Aalajangersimasunik, uuttorneqarsinnaasunik piffissalikkanillu anguniagaqartarnek iluaqutaasoq, 2015-imut anguniagassani takutinneqarpoq, tamannalu nunarsuarmi anguniagassani nutaani ingerlateqqinneqarpoq. Kisiannili nunani ataasiakkaani ineriartortitsilluni suliat, inuiaqatigiit

kissaatigisaannut siuariartitsisumik angusaqarfiussappata, annertuumik siunnerfeqartumillu oqaloqatigiinnissaq, aammalu immikkoortut assigiinngitsut, tamarmik immikkut nungusaataangitsumik atuinissamut ineriartortitsinermullu sunniuteqarsinnaasut akornanni qanittumik suleqatigiinnissaq pingaaruteqarluinnarpoq.

CSR Greenland 2010-mi pilersinneqaramili, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut, inuiaqatigiinnut akisussaaffeqarnermik nungusaataangitsumillu ineriartortitsinissamik suliaqarusuttunut katersuuffiusimavoq. Ukiut ingerlanerani avatangiisinut, ilinniartitaanermut akuutitsinermullu suliassaqarfiit iluini suliat suleqatigiiffiusut aalajangersimalluinnartut arlallit ineriartortissimavagut, taakkunanilu ilaasortavut angusaqarniarlutik ataatsimoorlutik immikkoorlutillu tigussaasunik anguniagaqartarsimapput, aammalu immikkoortunik suliaqartarsimallutik. Kisiannili suliniaqatigiiffiup suliffeqarfiillu ilaasortaasut iluini suliaqartarnerup saniatigut politikernik, atorfilinnik inuiaqatigiinnilu inuinnaat suliniaqatigiiffiinik oqaloqateqarnissaq suliyanilu aalajangersimasuni suleqateqarnissaq pingaartipparput.

Tassunga ilinniartitaanermi suliniut "Suliffeqarfiit atuarfinnut – atuarfiit suliffeqarfinnut" assersuutissaavoq, tassanilu illoqarfinni peqataasuni sisamani, tassalu Aasianni, Sisimiuni, Paamiuni Qaqortumilu" atuarfiit najukkamilu inuussutissarsiutinik ingerlataqartut toqqarneqartut ataatsimut sammisassanik aaqqissuussisarput, akunnerminni pulaaqattaattarput aammalu assersuutigalugu sullivimmi misiliisarnermut ataatsimut maleruagassanik suliaqarsimallutik. Qanittumik suleqatigiinnikkut aammalu pisortat namminersortullu akornanni ilisarismanerulernerisigut atuartut angajullit atuarfimmiit anigunik ilinniaqqinnissamut kaammattorneqarnissaat suliame siunertarineqarpoq. Suliami tassani nunarsuarmi anguniagassani normu 4, pitsaasumik ilinniaqaqarnissamut tunngasoq tapersorsorneqarpoq.

Suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut assersuutissaq alla tassaavoq, avatangiisinut aqutsinermi suliniut "Clean Greenland – Green Companies", tassanilu suliffeqarfiit CSR Greenlandimut ilaasortaasut arlallit ukiuni pingasunngulersuni avatangiisinik aqutsineq pillugu annertuumik suliniuteqartarsimapput, aammalu ilaatigut suliniummi nukissiuutinik sipaagaqarnissap kiisalu avatangiisinut sunniutaanerluttunik ikilisaanissap suliniutiginerisigut aningaasarpassuarnik sipaagaqareerlutik. Suliaq taanna ilaatigut Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiup VEK-mut aningaasaliissutaanit aningaasalersorneqarpoq, suliamilu angusat inaarutaasut aasamut naammassineqareerunik allanut isumassarsiorfissatut ingerlateqqinneqassapput. Suliami tassani nunarsuarmi anguniagassani normu 7, nungusaataangitsumik nukissiornermut tunngasoq aamma normu 13, silap pissusianut suliniutinut tunngasoq tapersorsorneqarput.

Tamatumunnga atatillugu assersuutit pingajuat kingullerlu siunissami Akisussaassusilimmik Pisiniartarneq pillugu Oqalliffissamut alloriarneruvoq. Taamatut suliffeqarfinnut kiisalu pisortani oqartussaasunut oqalliffimmik pilersitsinissamik isumassarsiaq CSR Greenlandip 2015-imi ukiakkut ataatsimeersuarnerani pingorpoq, tassanilu "Akikinnerpaaq pitsaanerpaajuaannarpa?" qulequtaralugu ilaatigut avatangiisit eqqarsaatigineqarnissaat aammalu najukkani pilersuisunik atuinissaq oqallisigingaatsiarpavut. Suliaq taanna qaammatini tulluuttuni ineriartorteqqinneqarpoq, oqalliffimmik aalajangersimasumik pilersitsisoqarluni, aammalu suleqatigiit akunnerminni oqallinnissaannut kaammattuiffiusumik ataatsimeeqattaartoqarluni. Suliami tassani nunarsuarmi anguniagassani normu 12, akisussaassusilimmik atuinissamut tunngasoq tapersersorneqarpoq.

CSR Greenlandimut ilaasortat5 naluneqanngitsutut suliffeqarfiummata, nunarsuarmi anguniagassat unammillernarput, kisiannili aamma niueqatigiinnermi periarfissaqarfiullutik. Nammineerluni avatangiisinut sunniuteqarnerlunnerit annikillisinnissaat imminut akilersinnaavoq, kiisalu sullitat, aningaasaliisartut sulisullu akisussaassuseqarnermik nungusaataanngitsumillu atuinermik pingaartitsisut sulii amerliartorput.

- Now is the time to mobilize the global business community as never before. The case is clear. Realizing the Sustainable Development Goals will improve the environment for doing business and building markets. Trillions of dollars in public and private funds are to be redirected towards the SDGs, creating huge opportunities for responsible companies to deliver solutions, FN-imi generalsekretær Ban Ki-Moon 2015-imi ukiakkut nunarsuarmi anguniagassanik saqqummiinnerminut atatillugu oqarpoq.

CSR Greenlandip soorunami suliffeqarfiit ilaasortaasut tamarmik immikkut, minnerunngitsumillu ataatsimoorlutik suliniutinik, Kalaallit Nunaata nunarsuarmi anguniagassanik nutaanik naammassinninniarnermi pitsaanerpaamik sunniuteqarfiginnaasaanik ineriartortitsinerminnik ingerlatsinerminnillu ingerlatitseqqinnissaat sulissutigissavaa. Pisortani oqartussaasunut, taamatullu atorfilinnut politikikkikullu suliaqartunut oqaloqatiginninnitta suleqateqarnittalu ingerlateqqinnissaa annertusarnissaalu kissaatigaarput. Maannarpiaq suliniuteqarnermi Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik aamma Kommune Kujalleq suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarfigereerpavut, taamatullu aamma ilaatigut Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarfigingajalerparput. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutini suleqataasut qulequttani, nunarsuarmi anguniagassanut tapersersuiffiusuni aalajangersimasuni arlalinni suleqatigiinnissamut pisussaaffilerneqarput.

CSR Greenlandimi nunatsinni politikerit 2030-p tungaanut nunarsuarmi anguniagassani pimoorussani Kalaallit Nunaata suliassai pillugit qanoq eqqarsaateqarnerisut pillugu tusagaqarnissarput qilanaaraarput,

aammalu erseqqissassavarput, nungusaataangitsumik annertusaanermi ineriartortitsinermilu suli annertunerusumik ataatsimoorluni suliniuteqarnissamut suleqataarusuttorujussuugatta tunniusimagattalu.

Nunarsuarmi anguniagassat nutaat, SDG-t, pillugit paasissutissat amerlanerusut nittartakkani ukunani nassaarineqarsinnaapput:

<https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>

<http://um.dk/da/danida/det-vil-vi/verdensmaal/>